

svetnik Regally, dr. Puc, ga. dr. Tavčarjeva; odborniki: Mahkota, dr. Vodopivec, dr. Fornazarič, Jajne Kopač, Finžgar, dr. Srebrnič, nadzornik Wester, dr. Ehrlih, Železnikar, Vladimir Kravos, profesor Seidl, Masten. okr. glavar Podboj, notar Tavzes, profesor Kovačič, Mohorko, gđc. Poljančeva, Šarona, Černež, Hercele. — Zborovanje se je zaključilo ob 1. uri popoldne.

Gospodarstvo.

Ogrščica.

Ogrščico imenujejo nekateri tudi repico. Vendar sta to dve različni rastlini, ki sta si sicer sorodni, a slični samo v sestavi in barvi cvetja. Obeh cvetja je rumeno, itak je ono od ogrščice nekoliko svetlejše. Repično cvetje je tudi bolj košato. Velika razlika je v listju; repično je na spodnji strani dlakovo, sploh enako onemu od navadne repe, ogrščino ščavje je pa gladko in podobno bolj onemu od podzemne kolerabe. Ogrščica ima tudi debelejšo in bolj temno seme, kakor repica. Seme obeh se rabi za izdelavo olja, ki je obojno precej enake kakovosti.

Ogrščica je ozimna in jara.

Radi podnebja ni izbirčna. Pridelujejo jo v južnih, pa tudi v severnih pokrajinah. V krajih, kjer se na pomlad rada pojavlja močna slana in kjer zemlja pogostoma menjaje zmrzuje in odpušča, tam ozimni ogrščici ne ugaja. Tu je na mestu pridelovanje jare ogrščice, ki pa da manjši donos, kakor ozimna.

Zemljo zahteva globoko, peskovito ilovico v dobrem gnojnem stanju. Peščene, prodnate in plitve zemlje ji ne prijajo. Na teh trpi preveč po suši.

Po prahu in na deteljšču uspeva posebno dobro, vendar je zemljo z večkratnim oranjem, rahlanjem in z gnojenjem primerno pripraviti za posetvo.

Ako hlevskega gnoja ni dovolj, se lahko poleg tega uporablja umetni gnoj. Ta ne gnoji le, ampak on ovira tudi bolhače in druge škodljive žuželke v njihovem škodljivem poslu deloma, ker rastlince hitreje odrastejo, deloma, ker jih prežene njegova jedkost.

Ozimno ogrščico sejejo koncem avgusta, začetkom septembra, jaro pa koncem aprila.

Ogrščica se seje redkoma širom, ampak zvečine v vrstah. Te naj bodo po kakovosti zemlje 30 do 60 cm narazen. V tem slučaju se rabi na ha 8—16 kg semena. Pri setvi širom se rabi polovico več.

Setev je plitvo povlačiti in pritisniti z valjarjem. Ako se seje s strojem na cevi, je setvo samo povaljati. Posebno je priporočljivo valjati v bolj rahlih zemljah.

Ako se pojavi plevel, je ogrščico opleti.

Pri setvi na vrste se priporoča ogrščico, dokler je še nizka, enkrat okopati z nalašč zato pripravnim okopalnikom.

Zetev se prične, ko je ogrščica napol zrela, torej ko začne seme rjaveti; to je pri ozimni nekako koncem junija začetkom julija, pri jari pa koncem septembra. Ako zanjemo ogrščico še le, ko je popolnoma zrela, izpada preveč seme. Radi tega jo je tudi kositi ali žeti v jutranjem času, to je v rosi. Povezano v snopje jo je postaviti po dva in dva v vrste, da dozori. Dozorjeno je previdno nalagati in voziti s polja v jutranji rosi ali zvečer, ko je stročje vlažno in sicer na vozu, ki je pregrnjen z rjuho, da se kolikor mogoče malo semena zgubi. Če le možno, je paziti tudi na to, da jo v snopih na njivi, ko je dozorela, ne dobi ploha, sicer popokajo semenjače in mnogo semena izpade.

Zmlačeno je nasuti v plitvih plasteh in pregrebati, da se dodobra posuši.

Ozimna ogrščica da na ha 9 do 20 q semena in 20 do 40 q slame, jara pa 5 do 13 q semena in 15 do 20 q slame. Slama je dobra nastelja za živino; seme pa vsebuje 30 do 40 odstotkov olja, ki je rabljivo za razne svrhe. Pri pomanjkanju boljšega mora

biti dobro tuji za jed. Svoj značilen, sicer neprijeten okus izgubi, če se prevreje v večji posodi in potem nareže vanj par olupljenih krompirjev ali nekoliko korenja. To mu baje odvzame oni neprijeten vonj. Kdor ga ima, naj poskusi in poroča, koliko je istine na tem.

Ogrščico ovirajo v rasti neugodni vremenski pojavi kakor: huda brezsnježna zima, dolgotrajna, ledenosnežna odeja, dalj časa vplivajoča suša in moča, pa tudi pozna, močna slana lahko uniči cvetje.

Včasih jo napadejo neka vrsta plesnobe, črna rosa in golšavost.

Raznovrstni bolhači in rilčkarji, repični belin, ozimna sovka, rujavi brošči in njih ogrci ter ličinke poljske pokalice so tudi njeni neprijetni gosti. S pravilnim kolobarjenjem je deloma mogoče opasnost teh odvratitvi ali vsaj omejiti. Če se pa sčasoma le razpasejo tako, da postaja dobičkanost pridelovanje par let opustiti, kajti v redkih slučajih bo čas dopuščal omejevat škodljivo delovanje teh žuželk z obiranjem teh škodljivcev, s požiganjem strnja in s trošenjem apnenega prahu ali pepela.

Tu in tam že pridelujejo pri nas ogrščico, pa tudi repico, posebno v gornjem delu Slovenskih goric, osobito ob avstrijski meji. Na pomlad nam svedočijo to vsled cvetja povzročene, lepe, rumene lise po njivah. Z donosom so pridelovalci prav zadovoljni, kajti pridelava se je lahko vsaj toliko, kakor pšenice, v ceni pa je najmanj enkrat dražja.

Kakor že omenjeno, je olje iz ogrščice rabljivo tudi za raznovrstne domače potrebe, njene prge pa so dobro krmilo. Vsekakor je v sedanjih razmerah priporočljivo, jo gojiti v večjem obsegu, kakor dosedaj. Zupanc.

* * *

Poziv vsem vinogradnikom SHS!

Pravila za ustanovitev velike organizacije vinogradnikov so dotiskana in so na razpolago vsem interesentom proti vpošiljavi 1 dinarja v znamkah pri podpisani „Glavni zvezi jugoslovenskih vinogradnikov v Mariboru.“

„Vinogradniki! Kakor vsem stanovom, treba je tudi nam, velike, močne organizacije; treba je tudi nam zastopstva in vodstva, da si zasiguramo obstoj! Ne dajmo se od trenutnih navidez dobrih vinskih cen prevariti! Ne držimo rok križem in ne čakajmo, da nas zaloti usoda nepripravljene! Pomislimo, da pridelamo v normalnih časih več vina, nego ga sami rabimo in da moramo skrbeti za izvoz nadprodukcije! Pomislimo nadalje, da Italija, Madžarska in druge prijateljske in neprijateljske vinorodne države komaj čakajo rednih trgovskih odnošajev z nami, da preplavijo naš vinski trg s svojimi vini, ki jih vsled ugodnejših klimatičnih in drugih razmer veliko cenejše producirajo! Omogočitev izvoza naših vin in prepoved uvoza tujih vin ste sigurno dve vprašanji, od katerih je nadaljni obstoj našega vinarstva v največji meri odvisen! Kdo naj štiti naše interese pri trgovinskih pogajanjih, če smo raztreseni in eden za drugega ne vemo? Kdo naj vpliva na vlado, da ne pripusti uvoza tujih vin? Kdo jo naj podučiti, da bi bila naša propast, če se izvoza našega vina ne omogoči in uvoz tujega ne prepove, ozir. ne zabrani? Vse to zamoremo le mi sami, ozir. naš zastopnik „Glavni Savez Jugoslovenskih Vinogradara“, če se strnemo v močne vrste, ki stoje za njim in tvorijo neprodirljivo falango do najzadnjega sela v državi, kjer žive vinogradniki. Zatorej vinogradniki, organizirajmo se! Ustanovimo si v vseh vinorodnih krajih svoja krajevna vinarska društva! Vsa krajevna vinarska društva ene pokrajine se strnejo v pokrajinsko zvezo vinogradnikov in vse pokrajinske zveze vinogradnikov tvorijo glavno zvezo vinogradnikov („Glavni Savez Jugoslovenskih Vinogradara“), ki je eksekutivni organ organizacije in zastopnik naših interesov napram vladi in vsem javnim faktorjem.

Pa to še ni vse! Vsled nastalih novih razmer, se mora tudi naše vinarstvo, če hoče

obstati, temeljito preorijentirati. Treba bo preustrojiti naše vinarstvo malodane v vseh pokrajinah in ga postaviti na čisto drugo stališče, nego ga je zavzemalo pred svetovno vojsko. Da se ta preutroj pravilno izvrši, treba nam je enotnega postopanja, razdelitev vlog in dela, kratkomalo vodstva v celi akciji. In tudi na tem polju je „Glavna Zveza Vinogradnikov“ poklicana, da igra najvažnejšo vlogo. Zatorej, vinogradni, podpirajmo to zvezo! Vstopimo v njene vrste in ustvarimo si organizacijo, ki nas bo štiti in vodila in ki nas bo v najkrajšem času provedla do zaželjenega uspeha!“

Maribor, meseca februarja 1922.

Privremeni odbor Glavnog Saveza Jugoslovenskih Vinogradara:

Anton Puklaveo, vinarski ravnatelj v Mariboru, predsednik.

* * *

Delegacija proizvajateljev čilskega solitra za Slovenije, ki jo je lansko leto zastopal g. dipl. agr. A. Jamnik, je sedaj prevzela Kmetijska družba za Slovenijo v Ljubljani. Namen te delegacije je, da daje vsem poljedelcem pojasnila in navodila o najpravišji uporabi vseh vrst umetnih gnojil, a posebno onih, ki se našim zemljam najpotrebnejša, to so dušičnata. Kmetijska družba je vedno širila uporabo umetnih gnojil, ker si je v svesti, da bomo naše kmetijsko gospodarstvo dvignili edinole s pomočjo zvišanja pridelkov. To dosežemo deloma z umnim globokim in temeljitim obdelovanjem zemlje, deloma z dobro pripravljenim hlevskim gnojem in slednjic, ker nam rastline jemljejo iz zemlje več hrane, nego jim je moremo vrniti z domačim gnojem, smo prisiljeni posluževati se umetnih gnojil. Ker je važno, da se kmetovalci pouče v vseh teh vprašanjih, bo kmetijska družba brezplačno doposlala vsakemu kmetovalcu in tistim, ki se za te zanimajo, sledeče letake oziroma brošurice: „Gnoj je zlato!“ „Kako se rastline hranijo?“ „Kaj so umetna gnojila? Ali je potrebno dodajati jih zemlji?“ „Načrt za osnivanje kmetijskih preizkuševališč“, „Čilski soliter in njegova uporaba“, „Navodilo za vršenje poizkusnega gnojenja s čilskim solitrom.“ Na vsa vprašanja, ki se tičejo gnojenja in obdelovanja zemlje, daje brezplačno navodila in nasvete Kmetijska družba za Slovenijo v Ljubljani, Turjaški trg 3.

Poizkusi s čilskim solitrom in drugimi gnojili.

Da ne ostanemo samo pri teoriji, je potrebno, da sami tudi preizkušamo učinek umetnih gnojil v naših zemljah, v kar so potrebni gnojilni poizkusi. V to svrhu je delegacija čilskega solitra dala na razpolaganje količine umetnih gnojil in sicer čilskega solitra, kalijeve soli in superfosfata, s katerimi se bodo napravili poizkusi v različnih krajih Slovenije. Poizkusne parcele so določene na 100 četvornih metrov vsaka, za kar se uporabi 3—6 kg raznih umetnih gnojil. Ta umetna gnojila se dodelijo kmetovalcem brezplačno, če se obvežejo, da bodo natančno po navodilih izvršili te poizkuse in poročali o uspehih z njimi. Prošnje je doposlati Kmetijski družbi.

Dopisi.

Pozor! Ker moramo plačevati davek za vsako naznanilo kake prireditve, veselice ali predstave bodisi v uredniškem ali v inseratnem delu našega lista, izjavljamo, da takih naznanil ne moremo več prinašati brezplačno. Kdor torej želi, da objavimo v našem listu kako prireditve, predstavo, veselico ali kaj sličnega, nam mora vposlati vnaprej za objavo 3 Din. bodisi v denarju, znamkah ali v kolkah. Najboljše je, da se nam ta znesek pošlje po poštni nakaznici, toda na odrezku nakaznice se naj napiše besedilo, ki se naj objavi. Ako se nam ta znesek ne vpošlje, naj nihče ne pričakuje, da bi se mu naznanilo objavilo. Tudi računov za take objave ne bomo pošiljali, ker so stroški previsoki.